

Formaat voor het implementatierapport m.b.t. het Protocol betreffende registers inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen (PRTR) overeenkomstig besluit I / 5 (ECE/MP.PRTR/2010/2/Add.1)

CERTIFICERINGSBLAD

Het volgende verslag is ingediend namens Vlaanderen

[Naam van de Partij of de Ondertekenaar] overeenkomstig besluit I/5

Naam van verantwoordelijke voor het indienen van het nationale verslag:	M.R. Van den Hende
Handtekening:	
Datum:	

IMPLEMENTATIERAPPORT

Gelieve de volgende informatie te verstrekken over de herkomst van dit verslag.

<i>Partij/Ondertekenaar</i>	
<i>NATIONAAL CONTACTPUNT</i>	
Volledige naam van de instelling:	Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
Naam en titel van de verantwoordelijke:	M.R. Van den Hende
Postadres:	Dokter De Moorstraat 24-26, B-9300 Aalst
Telefoon:	0032 53 726210
Fax:	0032 53 706649
E-mail:	m.vandenhende@vmm.be

<i>Contact verantwoordelijke voor het nationaal rapport (indien verschillend):</i>	
Volledige naam van de instelling:	

Naam en titel van de verantwoordelijke:	
Postadres:	
Telefoon:	
Fax:	
E-mail:	

<i>Aangewezen bevoegde instantie verantwoordelijk voor het beheer van het nationale of regionale register (indien verschillend):</i>	
Volledige naam van de instelling:	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)
Naam en titel van de verantwoordelijke:	Dave Van Hasselt
Postadres:	Stationsstraat 110, 2800 Mechelen
Telefoon:	++32 15 284538
Fax:	++32 15 284164
E-mail:	dave.vanhasselt@ovam.be

<p>Geef een korte beschrijving van het proces dat aan de basis ligt van dit verslag, met inbegrip van informatie over de overheidsinstellingen die werden geraadpleegd of die hebben bijgedragen tot de voorbereiding, informatie over hoe het publiek werd geraadpleegd en hoe rekening werd gehouden met de uitkomsten van deze openbare raadpleging en informatie over het materiaal dat werd gebruikt als een basis voor het opstellen van het verslag</p>
<p><i>Antwoord:</i> In België liggen de verantwoordelijkheden m.b.t. het milieubeleid bij de regio's. Elke regio bereidt haar antwoord voor op de vragenlijst. De compilatie op Belgisch niveau wordt bekomen door het samenvoegen van de regionale antwoorden. De werkgroep 'PRTR' (interregionale autoriteit) van het Coördinatiecomité voor Internationaal Milieubeleid (CCIM) is inhoudelijk verantwoordelijk voor het Belgische rapport.</p> <p>In het Vlaams Gewest rapporteert de industrie milieu-informatie (emissies naar lucht en water, energiegegevens, grondwaterstatistieken, afvalgegevens) in het IMJV (Integraal MilieuJaarVerslag) aan het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) (regionale autoriteit). LNE distribueert de verschillende subformulieren naar de betrokken administraties (VMM voor emissies naar lucht en water, OVAM voor afval gegevens).</p> <p>In Vlaanderen wordt de emissie-inventaris lucht opgesteld door de afdeling Lucht, Milieu en Communicatie van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) (regionale autoriteit); de emissie-inventaris water wordt opgemaakt door de afdeling Rapportering Water van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) (regionale autoriteit). De Vlaamse afvalgegevens worden verzameld door de Openbare Vlaamse Afvalmaatschappij (OVAM) (regionale autoriteit).</p> <p>Het eerste ontwerp van het verslag is opgemaakt door de VMM en de OVAM in augustus-september 2016 in het Nederlands (afronding 07/11/2016). Informatie over juridische aspecten is verstrekt door het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie</p>

(Afdeling Internationaal Milieubeleid). Openbare raadpleging is mogelijk in november-december 2016 (van 20/11/2016 tot en met 20/12/2016) door publicatie van het verslag op de Belgische Aarhusportalsite (<http://www.health.belgium.be/nl/milieu/aarhusbe/>) en de regionale sites van de VMM (<http://www.vmm.be/>) en de OVAM (<http://www.ovam.be/>). Het publiek wordt uitgenodigd om commentaren te leveren over het verslag via de regionale autoriteiten. Opmerkingen door het publiek zullen in aanmerking genomen worden en kunnen worden opgenomen in de definitieve versie van het regionale verslag in december 2016. Een samenvattend verslag voor België zal opgemaakt worden in Januari 2017 in het Engels en de talen van de Partij (d.w.z. Frans en Nederlands).

Het nationaal verslag (3 regionale verslagen + Belgische synthese) zal worden voorgelegd aan de Commissie uiterlijk in januari 2017.

Artikels 3, 4 en 5

Inventariseer de wetgevende, regelgevende en andere maatregelen ter uitvoering van de algemene bepalingen in de artikels 3 (algemene bepalingen), 4 (kernelementen van een register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen (PRTR)) en 5 (ontwerp en structuur).

Beschrijf in het bijzonder:

(a) Met betrekking tot **artikel 3, paragraaf 1**, maatregelen die genomen zijn om de uitvoering van de bepalingen van het Protocol, met inbegrip van handhavingsmaatregelen, te verzekeren;

(b) Met betrekking tot **artikel 3, paragraaf 2**, maatregelen die genomen zijn om een meer uitgebreid of meer publiek toegankelijk PRTR in te voeren dan wat vereist is door het Protocol;

(c) Met betrekking tot **artikel 3, paragraaf 3**, maatregelen om te garanderen dat werknemers van een bedrijf en leden van het publiek, die bij overheidsinstanties melding maken van een overtreding door een bedrijf tegen nationale wetten die dit Protocol ten uitvoer brengen, niet bestraft, vervolgd of lastig gevallen worden voor hun acties bij het melden van de overtreding;

(d) Met betrekking tot **artikel 3, paragraaf 5**, of het PRTR-systeem geïntegreerd is in andere rapporteringsmechanismen en, indien deze integratie bestaat, in welke systemen. Heeft deze integratie geleid tot het schrappen van dubbele rapporteringen? Werden specifieke uitdagingen ervaren of overwonnen bij de uitvoering van de integratie, en hoe?

(e) Met betrekking tot **artikel 5, paragraaf 1**, hoe emissies en transfers kunnen opgevraagd en geïdentificeerd worden volgens de parameters die worden vermeld in de subparagrafen (a) tot (f);

(f) Met betrekking tot **artikel 5, paragraaf 4**, geef de Universal Resource Locator (url) of het internetadres waar het register voortdurend en onmiddellijk toegankelijk is, of andere elektronische middelen met gelijkaardige werking;

(g) Met betrekking tot **artikel 5, paragrafen 5 en 6**, verschaft informatie over koppelingen die zijn opgenomen in het register van de Partij naar relevante bestaande, publiek toegankelijke databanken over onderwerpen die gerelateerd zijn met de bescherming van het leefmilieu, indien van toepassing, en een link naar PRTR's van andere Partijen.

Antwoord:

(a) Ten gevolge van de staatshervorming in 1980 werden milieuaangelegenheden een regionale bevoegdheid. In Vlaanderen moderniseerde en integreerde het Milieudecreet van 28 juni 1985 de archaïsche en gefragmenteerde bestaande milieuwetgeving. Het

decreet werd geïmplementeerd in de Vlaamse wetgeving via Vlarem I (6 februari 1991) en Vlarem II (1 juni 1995) (Vlarem staat voor Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning) ([Vlaams Milieudecreet en Vlarem wetgeving](#)). Deze wettelijke bepalingen bevatten onder andere een lijst met inrichtingen die schade aan het milieu veroorzaken en definities en bepalingen voor het opstellen van een integraal milieujaarverslag (IMJV).

[VLAREMA](#) (inwerkingtreding vanaf 1 juni 2012, recent geamendeerd op 1 juli 2013) is de Vlaamse uitvoering van het Materialendecreet van 1 juni 2012. Vlarena bepaalt hoe de lijst van bedrijven, die verplicht zijn hun afvalproductie te melden via het IMJV, wordt opgesteld en hoe dit wordt gecommuniceerd. De handhaving van het Materialendecreet en Vlarena wordt uitgeoefend via het Vlaams Milieuhandhavingsdecreet (zie verder).

Om de verschillende administratieve verplichtingen van industriële installaties, bepaald door de milieuvergunning, te vereenvoudigen en te stroomlijnen, clusterde de Vlaamse regering de rapporteringsverplichtingen in het integraal milieujaarverslag (IMJV) in 2004. Het Vlaamse Milieudecreet werd aangepast ([6 februari 2004](#)) en het uitvoeringsbesluit specificeerde de aangifteprocedure, de rapporteringsvoorwaarden en de gedetailleerde inhoud van het IMJV ([2 april 2004](#)). AMINAL (momenteel het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse regering, LNE) werd aangewezen als beheerder.

In 2006 werden een aantal amendementen op het IMJV goedgekeurd (bijvoorbeeld de toevoeging van de sjablonen voor het melden van energie en afval van gegevens) ([27 januari 2006](#)).

Om te voldoen aan de verplichtingen bepaald door het PRTR-Protocol en de E-PRTR verordening, werd het IMJV uitgebreid om de nodige specifieke informatie op te vragen bij de industrie. De meeste informatie werd al geleverd, maar de Vlaamse wetgeving werd aangepast om volledig te voldoen aan de rapporteringseisen 8 December 2006 (<https://imjv.milieuinfo.be/sites/default/files/atoms/files/IMJV-besluit2007.pdf>).

Om een eenvormige en doeltreffende handhaving van de Vlaamse milieuwetgeving te bewerkstelligen, werd het [Vlaams Milieuhandhavingsdecreet](#) aangepast. Het besluit bevat een hoofdstuk over beleid en organisatie van milieuhandhaving enerzijds en toezicht, handhavingsinstrumenten en veiligheidsmaatregelen anderzijds. Administratieve maatregelen en boetes (maximaal 250 000 €) of strafrechtelijke vervolging (gevangenisstraf van 1 maand tot 1 jaar en/of boetes van 100 tot 250 000 €) kunnen worden opgelegd door de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. Boetes wegens milieudelicten worden toegewezen na bekrachtiging door een milieu-inspecteur.. AMI doet nu de handhaving van de PRTR-bedrijven.

- (b) Als aanvulling op de Vlaamse PRTR-website ([PRTR.Vlaanderen.be](#)), worden bedrijfsspecifieke gegevens over emissies naar lucht en water gepubliceerd op de website van de Vlaamse Milieumaatschappij (<https://www.vmm.be/data/imjv-databestand/imjv>). Deze gegevens houden rekening met de drempelwaarden die zijn vastgelegd in het integraal milieujaarverslag (IMJV), en die gelijk zijn aan of strenger zijn dan de drempelwaarden van PRTR.

Een compleet overzicht van alle emissies naar lucht en water (puntbronnen en diffuse emissies) wordt weergegeven in de jaarlijkse verslagen

<https://www.vmm.be/publicaties/lozingen-in-de-lucht-2000-2014> resp.

<https://www.vmm.be/publicaties/bronnen-van-waterverontreiniging-2014>.

Het Belgische bedrijfslandschap wordt gekenmerkt door veel kleine en middelgrote bedrijven. Een belangrijk deel van de totale hoeveelheid afval wordt geproduceerd door bedrijven die niet vallen onder het toepassingsgebied van bijlage I van het PRTR-Protocol. In Vlaanderen produceren 50.000 bedrijven industrieel afval, maar slechts 2% is opgenomen in (E-)PRTR. Om het publiek in staat te stellen om op een correcte manier de hoeveelheid afvalstoffen, geproduceerd door PRTR-bedrijven, te kaderen in relatie tot de totale hoeveelheid afval geproduceerd in Vlaanderen, zal de Vlaamse PRTR-website 2 soorten afvalgegevens bevatten:

- Afvalhoeveelheden van de 'gewone' PRTR-bedrijven (27% van het afval)
- Diffuse bronnen: geaggregeerde hoeveelheden van niet-PRTR-bedrijven (73% van het afval)

Deze aanpak zal een completere databank opleveren.

- (c) Het principe van het recht op vrije meningsuiting, gekoppeld aan het recht op bescherming van een gezond leefmilieu, is grondwettelijk verankerd in artikel 19, respectievelijk 23 van de gecoördineerde Grondwet.

Artikel 19 bepaalt terzake het volgende: "*De vrijheid van eredienst, de vrije openbare uitoefening ervan, alsmede de vrijheid om op elk gebied zijn mening te uiten, zijn gewaarborgd, behoudens bestraffing van de misdrijven die ter gelegenheid van het gebruikmaken van die vrijheden worden gepleegd*".

Artikel 23 bepaalt het volgende: "*Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden*".

Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen.

Die rechten omvatten inzonderheid: (...) 4° het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu (...)

- (d) Sinds 1993 zijn de belangrijkste industriële bedrijven in het Vlaams Gewest verplicht om jaarlijks te rapporteren over hun emissies naar lucht en water wanneer de drempelwaarde, die gedefinieerd is in Vlarem (zie (a)), wordt overschreden. Evenzo zijn afvalgegevens verzameld sinds 1982. In 2006 werd de opvraging van emissiegegevens naar lucht en water, grondwaterstatistieken, afvaldata en energiegegevens gebundeld in een integraal milieujaarverslag (IMJV, <http://milieujaarverslag.milieuinfo.be/>).

Vanaf 2006 werd deze meldingsplicht geharmoniseerd met de EPER-beschikking (2000/479/EG) en daarna met de E-PRTR-verordening (166/2006/EG) en het PRTR-Protocol, dus het IMJV vormt een informatiebron van alle benodigde gegevens voor publicatie van de gegevens van puntbronnen op de PRTR-website. Bedrijven die voldoen aan de voorwaarden van een PRTR-bedrijf inzake activiteiten en drempelwaarden worden uit de databank, die gevoed wordt met de gegevens uit het IMJV, geselecteerd en gepubliceerd op de Vlaamse PRTR-website.

Op basis van de gegevens die op de PRTR-website worden gepubliceerd, is het

mogelijk een xml-bestand te genereren voor rapportering in het kader van E-PRTR. Zo kan de bestaande PRTR-omgeving ook voor een andere toepassing aangewend worden.

- (e) Op de Vlaamse PRTR-website (PRTR.Vlaanderen.be) kan men bedrijven geografisch opzoeken, eventueel via selectie van de PRTR-activiteit(en). Zoeken op naam (huidige of historische) van het bedrijf is ook mogelijk. Er is een opsplitsing van de gegevens naar afval of verontreinigende stoffen, en dit voor elk van de milieucapartimenten waarin de verontreinigende stof wordt vrijgegeven. Voor afval wordt de verwijdering of nuttige toepassing, en in voorkomend geval, de bestemming van het afval opgegeven. Er is ook de mogelijkheid om te zoeken op verontreinigende stoffen of afval, activiteiten en/of regio's, de gegevens worden dan geaggregeerd per verontreinigende stof of type afval, medium en jaar, voor één of meer activiteiten en/of regio's.
- (f) De website met de Vlaamse PRTR-gegevens vind je via PRTR.Vlaanderen.be.
- (g) Een link naar de website van de VMM (www.vmm.be) wordt gegeven, evenals een link naar de OVAM (www.ovam.be) voor meer informatie over de emissies naar lucht en water resp. afval.

Meer links naar Vlaamse, Belgische en internationale websites zijn opgenomen: de Vlaamse site van LNE (<https://www.lne.be/internationaal-en-europees-beleid-luchtverontreiniging>), het Belgische Aarhusportaal (<http://www.health.belgium.be/aarhus>), de OESO-website (<http://www.prtr.net/>), de website van UNECE (<http://www.unece.org/env/pp/prtr.html>) en de Europese E-PRTR-site (<http://prtr.ec.europa.eu/>).

Artikel 7

Inventariseer wettelijke, bestuursrechtelijke en andere maatregelen in uitvoering van artikel 7 (rapporteringsvereisten).
Beschrijf of identificeer in voorkomend geval:
(a) Met betrekking tot paragraaf 1 , of de rapporteringsvoorwaarden van paragraaf 1(a) dan wel van paragraaf 1(b) worden vereist door het nationale systeem;
(b) Met betrekking tot de paragrafen 1, 2 en 5 , of het de eigenaar van elk individueel bedrijf dan wel de exploitant is die de rapporteringsvoorwaarden moet nakomen;
(c) Met betrekking tot paragraaf 1, en bijlage I , eventuele verschillen tussen de lijst van activiteiten of de bijbehorende drempels die opgenomen zijn in het Protocol, en de lijst van activiteiten en bijbehorende drempels die rapporteringsplichtig zijn onder het nationale PRTR-systeem;
(d) Met betrekking tot paragraaf 1, en bijlage II , eventuele verschillen tussen de lijst van verontreinigende stoffen of hun bijbehorende drempels die opgenomen zijn in het Protocol, en de lijst van verontreinigende stoffen en bijbehorende drempels die rapporteringsplichtig zijn onder het nationale PRTR-systeem;
(e) Met betrekking tot paragraaf 3 en bijlage II , of voor een bepaalde verontreinigende stof of verontreinigende stoffen, vermeld bijlage II van het Protocol, de Partij een andere drempel hanteert dan die bedoeld in het antwoord in paragraaf (a) hierboven en zo ja, waarom;
(f) Met betrekking tot paragraaf 4 , de bevoegde autoriteit aangewezen om

de informatie te verzamelen over de uitstoot van verontreinigende stoffen uit diffuse bronnen, bepaald in de paragrafen 7 en 8;

(g) Met betrekking tot de **paragrafen 5 en 6**, eventuele verschillen tussen de reikwijdte van de informatie die moet worden verstrekt door eigenaars of exploitanten krachtens het Protocol en de informatie die vereist is krachtens het nationale PRTR-systeem, en of het nationale systeem is gebaseerd op pollutenspecifieke (paragraaf 5(d)(i)) of afvalspecifieke (paragraaf 5(d)(ii)) rapportering van overbrenging;

(h) Met betrekking tot de **paragrafen 4 en 7**, waar diffuse bronnen zijn opgenomen in het register, welke diffuse bronnen zijn opgenomen en hoe deze kunnen worden doorzocht en geïdentificeerd door gebruikers, in een geschikte ruimtelijke uitsplitsing; of waar ze niet zijn opgenomen, geef informatie over maatregelen die zijn genomen om de rapportering van diffuse bronnen op te starten;

(i) Met betrekking tot **paragraaf 8**, de methodologieën die gebruikt zijn om de informatie over diffuse bronnen af te leiden.

Antwoord:

- (a) De rapporteringsvereisten van paragraaf 1(a) worden gebruikt door het Vlaamse systeem.
- (b) Het integraal milieujarverslag wordt ingevuld door de bedrijfsleider, de gedelegeerd bestuurder of de persoon die op de wettelijk voorgeschreven wijze gedelegeerd is, en eventueel de milieucoördinator.
- (c) Klasse 1- en klasse 2-vergunningsplichtige bedrijven volgens VlareM van alle industriële sectoren (klassen onderscheiden zich overeenkomstig de aard en het belang van de milieu-effecten, klasse 1 heeft de hoogste milieu-invloed), die een totale emissie voor ten minste 1 relevante verontreinigende stof of broeikasgas hebben boven de drempel, zijn verplicht een IMJV in te dienen bij de bevoegde autoriteiten. Deze drempels zijn identiek aan of strenger dan de PRTR-drempels, zodat alle PRTR-bedrijven opgenomen zijn in de dataverzameling. PRTR-activiteiten per bedrijf worden aangegeven op bedrijfsniveau (economische activiteit) en op installatieniveau. Uit de dataverzameling worden alleen die bedrijven weerhouden die op bedrijfs- of installatieniveau een PRTR-activiteit uitoefenen en boven de pollutent- of afvaldrempel voor PRTR emitteren.
- Exploitanten van bedrijven in de sector intensieve veehouderij rapporteren hun emissies meestal niet via het IMJV. Om consistentie in de berekeningen te garanderen, voert de Vlaamse Milieumaatschappij de berekeningen uit en informeert de betrokken partijen (emissies worden ter goedkeuring aangeboden).
- Emissies naar de lucht, die afkomstig zijn van stortplaatsen, worden berekend op basis van het IPCC Waste Model.
- (d) Zie bijlage 1
- (e) Neen
- (f) In Vlaanderen wordt de emissie-inventaris lucht opgemaakt door het team Emissie-inventaris Lucht van de afdeling Lucht, Milieu en Communicatie van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) (regionale autoriteit). Emissiegegevens van diffuse bronnen (industrie (met uitzondering van PRTR-bedrijven), verkeer, landbouw (met uitzondering van PRTR-bedrijven), verwarming van gebouwen, LULUCF) zijn berekend op basis van wiskundige modellen, rekening houdend met regio-specifieke informatie. Deze gegevens zullen getoond worden op de website in 2017.

De emissie-inventaris water wordt opgesteld door het team Gegevensbeheer Afvalwater van de Afdeling Rapportering Water van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) (regionale autoriteit). De rapportering van de diffuse emissies naar water is in ontwikkeling. In het kader van het LIFE +-project WEISS werd een systeem ontwikkeld dat de Vlaamse Milieumaatschappij ondersteunt bij

deze rapporteringsplicht.

De Vlaamse afvalgegevens worden voor zowel individuele bedrijven als diffuse bronnen (geaggregeerde afvalproductie) verzameld en berekend door OVAM, de Openbare Vlaamse Afvalmaatschappij (regionale autoriteit).

- (g) Alle informatie die moet worden verstrekt krachtens het Protocol is opgenomen in het IMJV. Een overzicht van alle deelformulieren van het IMJV kan men vinden via <https://imjv.milieuinfo.be/delen-van-het-imjv>. Een formulier met identificatiegegevens bevat de informatie die wordt gevraagd in paragraaf 5(a). De andere informatie die wordt gevraagd in paragrafen 5(b) tot 5(f) is opgenomen in afzonderlijke formulieren voor emissies naar lucht en water en afvalgegevens. Een onderscheid wordt gemaakt tussen normale omstandigheden en buitengewone gebeurtenissen. Het regionale systeem is gebaseerd op afvalspecifieke (paragraaf 5(d)(ii)) rapportering van overbrenging van verontreinigende stoffen.
- (h) Emissiegegevens naar lucht uit diffuse bronnen zijn beschikbaar en zullen getoond worden op de Vlaamse PRTR-website in 2017. Emissiegegevens van de industrie (met uitzondering van PRTR-bedrijven, d.w.z. de overige bedrijven die rapporteren onder de PRTR-drempelwaarden en emissies van collectief geregistreerde bedrijven), verkeer, landbouw (met uitzondering van PRTR-landbouwbedrijven), gebouwenverwarming en LULUCF zullen beschikbaar zijn per gemeente, zowel geografisch (op kaart) als cijfermatig in tabelvorm, waardoor het downloaden van data mogelijk is.

De rapportering van diffuse emissies naar water op de Vlaamse PRTR-website is in ontwikkeling (2019). In het kader van het LIFE+-project WEISS werd een systeem (het WEISS-model) ontwikkeld dat de Vlaamse Milieumaatschappij ondersteunt bij de rapporteringsplicht. WEISS is geïmplementeerd bij de Vlaamse Milieumaatschappij met een resolutie van 1 hectare. Het systeem beheert momenteel informatie van een 100-tal diffuse bronnen en 30 verontreinigende stoffen (zware metalen, PAK's, organische en anorganische verbindingen). Daarnaast bevat het alle informatie van de gemeten industriële puntbronnen.

Afvalgegevens van diffuse bronnen zijn beschikbaar en zijn te zien op de website. Om het publiek in staat te stellen de afvalhoeveelheden, geproduceerd door de PRTR-bedrijven in het juiste kader te zien, zal men deze afvalhoeveelheden kunnen vergelijken met de overeenkomstige extrapolaties (voor meer informatie, zie ook verder onder artikel 9).

- (i) De diffuse luchtmissies worden mathematisch ingeschat volgens een sectorspecifieke benadering. De sectoren worden hierna kort aangehaald, met een indicatie van de berekening van de emissies. Voor een meer gedetailleerde beschrijving per sector wordt verwezen naar het jaarverslag <https://www.vmm.be/publicaties/lozingen-in-de-lucht-2000-2014>
- Gebouwenverwarming: geeft de emissies door de gebouwenverwarming in huishoudens en in de tertiaire sector (hotels, restaurants, gezondheidszorg, onderwijs, kantoren, handel, andere diensten en WKK). De emissies worden berekend op basis van energieverbruiken uit de Energiebalans Vlaanderen in combinatie met emissiefactoren.
  - Verkeer: geeft de emissies door wegverkeer, vliegtuigverkeer, spoorverkeer en scheepvaart. Deze emissies worden ingeschat door het model Copert (wegverkeer), activiteitsdata (vliegtuigbewegingen) in combinatie met emissiefactoren (luchtvaart) en het EMMOSS-model (spoorverkeer en scheepvaart).
  - Off-road machines: geeft de emissies door de niet voor de weg bestemde mobiele machines (grasmachines, heftrucks, betonmolens,...). De emissies worden berekend door het OFFREM-model.

- Collectief industrie: geeft de emissies door industriële activiteiten die onder de PRTR-drempelwaarde vallen. Een onderscheid wordt gemaakt tussen verbrandings- en procesemissies. De methodologie werd uitgewerkt in studies.
- Land- en tuinbouw en de natuur: geeft de emissies afkomstig van de veeteelt, het kunstmestgebruik, de mestverwerking, het brandstofverbruik in de land- en tuinbouw, en natuur en landbouwgrond. NH₃-emissies worden voornamelijk berekend door het EMAV-model. Andere emissies worden o.m. berekend met activiteitsdata en emissiefactoren.
- Landgebruik en veranderingen in landgebruik: geeft de emissies die afkomstig zijn van landgebruik, dit zijn de veranderingen in bodemkoolstofvoorraad van permanente graslanden, akkerlanden en bossen, veranderingen in bovengrondse biomassa van de bomen in bossen en de emissies ten gevolge van het kappen van bomen, en de emissies afkomstig van de veranderingen in landgebruik. Deze inventaris wordt opgesteld volgens de IPCC-methodologie.

Methodologie voor de berekening van diffuse bronnen van water (VMM): het WEISS-model heeft een generiek, flexibel, modulair karakter en een expliciete geografische benadering met een ruimtelijke resolutie gekozen door de gebruiker. Het ondersteunt een bottom-up benadering voor het probleem, beginnend met de gedetailleerde locatie van (punt-, lijn- of oppervlakte-)bronnen, gevolgd door de berekening van de trajecten (run-off, riolering, directe lozing) en de bijdrage aan de verontreiniging van de waterlichamen. Het maakt de analyse mogelijk van trends in emissies op verschillende locaties in de trajecten, voor verschillende hydrologische of administratieve entiteiten, en voor verschillende tijdsintervallen.

Methodologie voor de berekening van diffuse bronnen van afval (OVAM): in Vlaanderen produceren 50.000 bedrijven industrieel afval, maar slechts 2% is opgenomen in PRTR. Op basis van een statistisch relevante selectie van 8000 bedrijven (zowel PRTR als niet-PRTR), en rekening houdend met de economische sector en de dimensie (klassen van aantallen werknemers), wordt de hoeveelheid afval geschat (geëxtrapoleerd) per combinatie van provincie (5 provincies), economische sector (54 sectoren), afvaltype (2 types, nl. gevaarlijk en niet-gevaarlijk) en verwerkingswijze (8 soorten). De sommatie van deze extrapolaties vormt de totale hoeveelheid afval geproduceerd in Vlaanderen.

Artikel 8

Gelieve voor elke rapporteringscyclus sinds het laatste nationale implementatierapport (of de datum van inwerkingtreding van het Protocol), volgende informatie te vermelden:

- (a) Het rapporteringsjaar (het kalenderjaar waarop de gerapporteerde informatie betrekking heeft);
- (b) De termijn(en) waarbinnen de eigenaren of exploitanten van bedrijven dienden te rapporteren aan de bevoegde overheid;
- (c) De datum waarop de PRTR-informatie publiek toegankelijk diende te zijn, gelet op de eisen van **artikel 8** (rapporteringscyclus);
- (d) Of de verschillende termijnen voor rapportering door bedrijven en voor het publiek toegankelijk maken van de PRTR-informatie werden nageleefd in de praktijk; en als de termijn werd overschreden, de redenen daarvoor;
- (e) Of methoden voor elektronische rapportering werden gebruikt om de informatie, die nodig is in het nationale register, gemakkelijker te verwerken, en indien dergelijke methoden werden gebruikt, geef het aandeel van elektronische rapportering

door bedrijven en alle softwaretoepassingen gebruikt ter ondersteuning van dergelijke rapportering.

Antwoord:

- (a) 2012, 2013, 2014
- (b) Vóór 31 januari verstuurt de beheerder van het IMJV (Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, LNE) het verzoek aan de betrokken bedrijven om de milieugegevens van het vorige jaar te rapporteren. Bedrijven die verplicht zijn gegevens te rapporteren, moeten een IMJV invullen en elektronisch indienen via het internetportaal vóór 15 maart (deel 1 van de campagne). Na controle welke bestanden ontbreken, worden de betrokken ondernemingen eraan herinnerd een IMJV in te dienen (deel 2 campagne, omstreeks mei, geen vaste datum). Elektronische rapportering is verplicht sinds 2012.

Overheid	Naam van de instantie	Termijn	Rapporteringsjaar
Regionale overheid	LNE	15 maart 2015	2014
Regionale overheid	LNE	15 maart 2014	2013
Regionale overheid	LNE	15 maart 2013	2012

- (c) In mei 2003 werd het PRTR-Protocol aangenomen in Kiev. België ratificeerde het Protocol op 12 maart 2009. Deze ratificatie omvat de aparte ratificaties van de regeringen van de federale overheid, Vlaanderen, Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het Protocol trad in werking negentig dagen na ratificatie door 16 Partijen. Op 10 juli 2009 ratificeerde Frankrijk als 16^e Partij het protocol; op 8 oktober 2009 trad het protocol in werking. Voor België betekent dit dat de lozingen in lucht, water en bodem van verontreinigende stoffen en de overbrenging van afval beschikbaar dienen te zijn voor het kalenderjaar na het jaar dat het Protocol in werking is getreden, dat wil zeggen 2010. De informatie voor het eerste rapporteringsjaar 2010 is in het register opgenomen binnen twee jaar na het einde van 2010, dat wil zeggen tegen eind 2012. Vanaf dan dient de informatie van het volgende rapporteringsjaar (vanaf 2011) te worden opgenomen in het register van de Partijen binnen vijftien maanden vanaf het einde van elk rapporteringsjaar, dat wil zeggen tegen eind maart 2013 voor het jaar 2011, enzovoort.
- (d) De PRTR-gegevens voor Vlaanderen zijn steeds tijdig beschikbaar gesteld op de website (emissiejaar 2012 gepubliceerd 27/03/2014, emissiejaar 2013 gepubliceerd 31/03/2015, emissiejaar 2014 gepubliceerd 29/03/2016). Er worden regelmatig actualisaties doorgevoerd van de gerapporteerde data (1 tot 2 maal per jaar). De volledigheid van de data (percentage plichtige bedrijven dat een IMJV heeft ingediend) is opgenomen in tabel 1.
- (e) Het aantal bestanden (opgegeven voor lucht, water en afval) ingediend tijdens de campagnes 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 en 2015 op papier en in elektronische vorm is aangegeven in tabel 1. Elektronische rapportering is verplicht sinds 2012.

De bestanden worden gevalideerd door de bevoegde instanties en opgeladen in een databank. Uit deze databank worden de gegevens geselecteerd die in het kader van PRTR moeten getoond worden. De emissiedata naar lucht en water, de afvalgegevens en de informatie m.b.t. overbrenging van afval worden per medium

opgeladen in de beheermodule van de PRTR-website. De identificatiegegevens per bedrijf worden afgestemd tussen de verschillende Vlaamse partners. Inconsistenties tussen de verschillende media worden uitgeklaard en een globale dataset met gegevens van emissies naar lucht, water, afvalgegevens en data over overbrenging van afval wordt gepubliceerd op de website door de beheerder (eindverantwoordelijke).

Tabel 1. Aantal elektronische en gedrukte IMJV bestanden ingediend voor de jaren 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 en 2015 opgegeven voor de verschillende media

jaar	Medium	Aantal bestanden	% papier	% elektronisch	% ingediend*
2010	Lucht	412	44	56	96,26
2011	Lucht	419	36	64	99,29
2012	Lucht	402	0	100	99,75
2013	Lucht	415	0	100	99,52
2014	Lucht	410	0	100	99,76
2015	Lucht	414	0	100	99,76
2010	Water	774	12	88	100
2011	Water	783	12	88	100
2012	Water	764	0	100	100
2013	Water	764	0	100	100
2014	Water	783	0	100	100
2015	Water	795	0	100	100
2010	Afval	1258	35.7	61.3	97
2011	Afval	1288	32.6	64.4	97
2012	Afval	1240	0	97	97
2013	Afval	1573	0	100	99
2014	Afval	1908	0	100	99
2015	Afval	2032	0	100	99

* inschatting voor afval

Artikel 9

Beschrijf de wetgevende, regelgevende en andere maatregelen die het verzamelen van gegevens en het bijhouden van bestanden waarborgen, en die de methodologieën vastleggen, die gebruikt zijn bij het verzamelen van de informatie over de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen, overeenkomstig artikel 9 (het verzamelen en bijhouden van gegevens).

Antwoord:

- Gegevensinzameling:

De wettelijke context die het geïntegreerde register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen vastlegt, werd reeds behandeld hierboven (artikels 3, 4 en 5 vraag (a)).

Sinds het rapporteringsjaar 1993 zijn de belangrijkste industriële bedrijven in het Vlaams Gewest verplicht jaarlijks hun emissies naar de lucht te melden wanneer een opgegeven drempelwaarde, zoals gedefinieerd in Vlarem, de Vlaamse milieuwetgeving, wordt overschreden. In 2004 werd de gegevensopvraging van de emissies naar lucht en water, grondwater, afval en energie gegevens gebundeld in een integraal milieujaarverslag (IMJV, <http://milieujaarverslag.milieuinfo.be/>).

Vanaf 2006 werd deze meldingsplicht geharmoniseerd met de EPER-beschikking (2000/479/EG) en daarna met de E-PRTR verordening (166/2006/EG), zodat het

IMJV alle benodigde gegevens voor de E-PRTR- en PRTR-rapportering bevat.

Bedrijven rapporteren milieu-informatie (emissies naar lucht en water, energiegegevens, grondwaterstatistieken, afvalgegevens) in het IMJV bij het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), waar de verschillende deelformulieren worden verdeeld tussen de betrokken partijen (VMM voor emissies naar lucht en water, OVAM voor afval gegevens,...). Elke instelling haalt de relevante gegevens uit het IMJV en is verantwoordelijk voor de evaluatie, kwaliteitsbeoordeling en controle van de gegevens. De gegevens worden in een databank ingevoerd en bewaard. Uit deze databank worden de gegevens geselecteerd die in het kader van PRTR moeten getoond worden. De emissiedata naar lucht en water, de afvalgegevens en de informatie m.b.t. overbrenging van afval worden per medium opgeladen in de beheermodule van de PRTR-website. De identificatiegegevens per bedrijf worden afgestemd tussen de verschillende Vlaamse partners. Inconsistenties tussen de verschillende media worden uitgeklaard en een globale dataset met gegevens van emissies naar lucht, water, afvalgegevens en data over overbrenging van afval wordt gepubliceerd op de website. Wanneer gegevens worden aangevuld of gecorrigeerd, worden deze wijzigingen steeds bijgehouden.

- Methodologie gebruikt voor identificatie van PRTR-bedrijven

- ❖ Lucht

In totaal zijn ongeveer 450 Vlaamse industriële bedrijven met relevante luchtmissies geregistreerd in een databank als gevolg van de hierboven genoemde verplichte emissierapportering via het IMJV. Deze databank vormt een belangrijke bron van informatie voor de Europese en internationale rapporteringsverplichtingen, o.m. PRTR. Bedrijven die voldoen aan de voorwaarden van een PRTR-bedrijf inzake activiteiten en drempelwaarden worden uit de databank geselecteerd en gepubliceerd op de Vlaamse PRTR-website.

Exploitanten van bedrijven in de sector intensieve veehouderij rapporteren hun emissies meestal niet via het IMJV. Om consistentie in de berekeningen te garanderen, voert de Vlaamse Milieumaatschappij de berekeningen uit en informeert de betrokken partijen (emissies worden ter goedkeuring aangeboden). Een wiskundig model berekent de uitstoot, rekening houdend met informatie over het aantal dieren, vervoer van mest, soort stal,... (activiteitsgegevens worden verstrekt door de Vlaamse Landmaatschappij, VLM). Installaties waarvan de emissies hoger zijn dan de PRTR-drempelwaarden worden weerhouden.

Sinds de rapportering van januari/maart 2015 (emissies tijdsreeks 1990-2013) gebruiken wij het zgn. 'IPCC Waste Model' voor onze berekeningen van de emissies van methaan door de stortplaatsen. Het IPCC stelt dit model (MS Excel spreadsheet) ter beschikking als supplement bij de IPCC 2006 Richtlijnen voor Nationale Broeikasgasinventarissen. Onze methodologie is dus conform met de IPCC 2006 richtlijnen en het gebruik van het model zorgt voor een optimale afstemming met het Waals Gewest (in het Brussels Gewest zijn er geen Categorie 2 stortplaatsen). De resultaten van het IPCC-model liggen in dezelfde grootteorde als vroegere berekeningen aan de hand van de VITO-modellen. Gegevens met betrekking tot de hoeveelheid gestort afval in Vlaanderen en de samenstelling van het afval zijn afkomstig van de OVAM. Historische gegevens vanaf 1950 werden ingeschat via het IPCC model

- ❖ Water

In totaal zijn ongeveer 800 Vlaamse industriële installaties met relevante emissies naar water geregistreerd in een databank als gevolg van de verplichte emissierapportering via het IMJV. Deze databank vormt een belangrijke bron van informatie voor de Europese en internationale rapportageverplichtingen.

De rapportering van de diffuse emissies naar water wordt momenteel ontwikkeld. In

het kader van het LIFE +-project WEISS is een systeem ontwikkeld dat de Vlaamse Milieumaatschappij bij de verplichte rapportering ondersteunt.

❖ Afval

De Vlaamse afvalgegevens worden verzameld door de OVAM, de Openbare Vlaamse Afvalmaatschappij, via het IMJV (zie hierboven), dat een hoofdstuk over de hoeveelheid geproduceerd afval bevat. Twee (overlappende) groepen van bedrijven zijn verplicht hun afvalgegevens te rapporteren: enerzijds ongeveer 1.200 (industriële) PRTR bedrijven, anderzijds een statistisch betrouwbare selectie van alle industriële of niet-industriële Vlaamse bedrijven die afval produceren (zie ook artikels 3, 4 en 5, vraag (b)). Deze verplichting is opgenomen in de Vlaamse afvalwetgeving.

Artikel 10

Beschrijf de regels, procedures en mechanismen die de kwaliteit waarborgen van de gegevens die opgenomen zijn in het nationale PRTR en wat deze uitgewezen hebben over de kwaliteit van de gerapporteerde gegevens, gelet op de eisen van artikel 10 (kwaliteitsbeoordeling).

Antwoord:

Zoals reeds werd besproken (artikels 3, 4 en 5), wordt de meeste informatie op bedrijfsniveau (emissies naar lucht en water, afvalgegevens) geleverd via het IMJV. Inspanningen worden geleverd om een rapportering 'op maat' (gepersonaliseerd per bedrijf, met inbegrip van de bedrijfsspecifieke activiteiten en processen die emissies en/of afval veroorzaken) aan het bedrijf aan te bieden. Gegevens kunnen interactief worden ingevuld via een internetloket. Wanneer het loket open is, kan een helpdesk worden gecontacteerd.

❖ Lucht

Zoals is bepaald in het EMEP/EEA Emission Inventory Guidebook 2013 (<http://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2013>), dient een kwaliteitssysteem voor de emissie-inventaris een duidelijk inventarisproces (artikel 9), institutionele regelingen (artikelen 3, 4 en 5) en een kwaliteitsplan te bevatten. Het systeem garandeert hierbij op een efficiënte en tijdige manier data van hoge kwaliteit.

De code van de goede praktijk voor de inventaris gebiedt om te voldoen aan volgende hoedanigheden:

- ✓ Consistentie: de Vlaamse emissie-inventaris lucht heeft een lange geschiedenis van dataverzameling en evaluatie van (industriële) emissiegegevens. Voor de belangrijkste verontreinigende stoffen kunnen algemene trends worden afgeleid vanaf 1980. Voor andere verontreinigende stoffen zijn betrouwbare gegevens beschikbaar vanaf 1996. Deze lange tijdreeksen van emissiegegevens op installatieniveau laten ons toe een betrouwbare trendanalyse per verontreinigende stof en per bedrijf uit te voeren. De database fungeert als een basis voor alle internationale rapporteringen (met uitzondering van ETS).
- ✓ Vergelijkbaarheid: emissiegegevens worden weergegeven volgens de vereisten zoals bepaald door het PRTR-Protocol, zodat de data vergelijkbaar zijn met nationale inventarissen van andere Partijen.
- ✓ Volledigheid: ontbrekende emissies kunnen worden opgespoord door middel van een trendanalyse. Het is echter niet eenvoudig om ontbrekende bedrijven op te sporen die verplicht zijn emissiegegevens te rapporteren. Een diepgaand overleg tussen het Team Emissie-inventaris Lucht en het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie

heeft tot doel de ontbrekende gegevens in te vullen. Verbetering en volledigheid van de emissie-inventaris blijft een doorlopende taak voor alle betrokken partijen. Indien nodig, wordt ontbrekende informatie (bijvoorbeeld ontbrekende uitstoot van een sector) opgevuld door specifieke studies.

- ✓ Accuraatheid: wanneer gegevens afwijken van de verwachte trend (en een uitleg kan niet gevonden worden in het IMJV), wordt de verantwoordelijke bij het bedrijf benaderd om de gegevens te controleren. Indien nodig worden de gegevens in de databank gecorrigeerd.
- ✓ Transparantie: een gedetailleerde gegevensinzameling op installatieniveau in het IMJV zorgt voor een duidelijk begrip van de emissieberekening op bedrijfsniveau. Onduidelijkheden worden opgehelderd door contact met het bedrijf. Alle correspondentie wordt gearchiveerd om alle wijzigingen te kunnen traceren.

Een uitgebreide set van verwerkte emissiegegevens wordt jaarlijks gepubliceerd en geduid, en is beschikbaar voor alle geïnteresseerden. Bovendien is de emissie-inventaris lucht één van de auteurs van een uitgebreid National Inventory Report (NIR, in het kader van de EU/CO₂-MM-rapportering, UNFCCC)

(http://unfccc.int/national_reports/annex_i_ghg_inventories/national_inventories_submissions/items/9492.php) met algemene en sectorinformatie die gebruikt is voor de opmaak van de inventaris en de activiteitsdata die zijn gebruikt voor de berekening van de emissies van broeikasgassen, trends, herberekeningen en verbeteringen. Het Belgische Informative Inventory Report (IIR, in het kader van de EMEP/LRTAP-rapportering, UNECE)

(http://cdr.eionet.europa.eu/be/un/UNECE_CLRTAP_BE/envvugtla/) bevat soortgelijke informatie voor de belangrijkste verontreinigende stoffen, zware metalen en persistente organische verontreinigende stoffen. In het kader van de Europese en internationale verplichtingen met betrekking tot de broeikasgasemissie-inventaris heeft België een QA/QC-plan (quality assessment/quality control) ontwikkeld. Hoewel dit plan is gericht op de uitstoot van broeikasgassen, zijn veel van deze zaken ook geschikt voor de luchtverontreinigende stoffen. Informatie over het QA/QC-plan van België en van de regio's en alle procedures kan worden gevonden in het NIR van April 2016, in het bijzonder in hoofdstuk 1.6. "Informatie over het QA/QC-plan met inbegrip van controle en behandeling van vertrouwelijkheidskwesties in voorkomend geval".

❖ Water

Kwaliteitsborging voor de rapportering van emissies naar water en overbrenging wordt gegarandeerd op twee niveaus, namelijk in het internetloket en in de registratiedatabank van de emissies.

In het internetloket zijn verschillende mechanismen ter verbetering van de kwaliteit van de gegevens ingebouwd. Ten eerste worden de gegevens die al bekend zijn bij de autoriteiten reeds beschikbaar gesteld in het rapporteringsinstrument (bijv. activiteitscodes, emissiepunten, installaties, enz.). Op deze manier worden meer consistente tijdreeksen van gegevens verkregen. Vervolgens worden onmogelijke gegevens geweigerd door de rapporteringsmodule (bijvoorbeeld $0 < \text{pH} < 14$). Tenslotte worden bedrijfstotalen berekend door de rapporteringsmodule, om berekenings- en overschrijffouten door de verslaggevers te voorkomen.

In de emissieregistratiedatabank worden emissies naar water vergeleken met zowel de gegevens van het vorige rapporteringsjaar (indien beschikbaar) en de controleresultaten van afvalwater, verkregen door het controleprogramma van de Vlaamse Milieumaatschappij. Als er grote verschillen worden gevonden (bijvoorbeeld meer dan 100% verschil), worden deze data extra gecontroleerd. Als men hiervoor geen verklaring kan vinden, worden deze gegevens via andere kanalen

afgetoetst met de verslaggevers.

❖ Afval

De kwaliteit van Vlaamse afvalgegevens wordt getoetst aan de hand van de volgende controles (in geval van afwijkingen):

- ✓ De hoeveelheid afval, geproduceerd door een bedrijf in het huidige rapporteringsjaar, wordt vergeleken met de hoeveelheid afval, geproduceerd door hetzelfde bedrijf in voorgaande jaren (meestal 2004-heden, maar gegevens zijn verzameld sinds 1992).
- ✓ De hoeveelheid afval geproduceerd door een bedrijf wordt vergeleken met de hoeveelheden afval geproduceerd door andere ondernemingen in dezelfde industriële sector.
- ✓ Het juiste gebruik van combinaties van afvaltype/afvalbehandeling/afvalverwerker/... wordt gevalideerd.

Wijzigingen worden aangebracht door de bevoegde instantie en/of bedrijven worden gecontacteerd.

Artikel 11

Beschrijf hoe de toegang van het publiek tot de informatie, die is opgenomen in het register, wordt vergemakkelijkt, gelet op de eisen van artikel 11 (toegang van het publiek tot informatie).

Antwoord:

Het Vlaamse PRTR-register is overal onmiddellijk elektronisch toegankelijk voor het publiek (<https://www.milieuinfo.be/prtr/website/start/start-flow?execution=e1s1>). Binnen de werkingssfeer van e-government is een meerkanaalstoegang tot elektronische overheidsdiensten ontwikkeld (bijvoorbeeld afzonderlijke computers, mobiele terminals, openbare internettoegang,...). In België heeft meer dan driekwart (82%) van de huishoudens toegang tot internet thuis (ICT vragenlijst door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI) in 2013). De internetportalsite Aarhus.be biedt algemene informatie over het Verdrag van Aarhus, met inbegrip van contacten op regionaal en federaal niveau. Folders over het recht op milieu-informatie zoals bepaald door het Verdrag van Aarhus zijn beschikbaar in bibliotheken en gemeentehuizen.

Op dit moment heeft Vlaanderen gedetailleerde PRTR-gegevens van 2010 tot en met 2014 gepubliceerd, zoals bepaald in het geratificeerde PRTR-Protocol. PRTR-gegevens van 2015 zullen beschikbaar zijn op de site uiterlijk op 31 maart 2017. Verwijzingen naar de regionale websites, alsmede naar de E-PRTR website voor een Belgisch overzicht, zijn beschikbaar op de Belgische Aarhus-website.

Om te voldoen aan de vraag naar aanvullende milieu-informatie (gegevens van vóór 2010 en emissies onder de PRTR-drempels) worden industriële emissies naar lucht en water op bedrijfsniveau vanaf 2004 jaarlijks gepubliceerd en geactualiseerd op de VMM website (<https://www.vmm.be/data/imjv-databestand/imjv>). Een compleet overzicht van alle emissies naar lucht en water (puntbronnen en diffuse emissies) wordt weergegeven in de jaarlijkse verslagen <https://www.vmm.be/publicaties/lozingen-in-de-lucht-2000-2014> resp. <https://www.vmm.be/publicaties/bronnen-van-waterverontreiniging-2014>

Vlaamse afvalgegevens zijn beschikbaar (totale hoeveelheid, hoeveelheden per sector, per afvalstroom, per verwerkingswijze,...) op www.ovam.be.

Alle gegevens kunnen kosteloos verkregen worden bij de bevoegde instanties per post, per telefoon-fax,...; gegevens kunnen elektronisch of op papier worden afgeleverd.

Artikel 12

Waar informatie in het register vertrouwelijk wordt gehouden, duid aan welk soort informatie achterwege is gelaten en de frequentie waarmee het is achterwege gelaten, gelet op de eisen van artikel 12 (vertrouwelijkheid). Gelieve commentaar te geven over praktische ervaringen en uitdagingen die men ondervonden heeft met betrekking tot het omgaan met vertrouwelijkheidsaanspraken, in het bijzonder met betrekking tot de in paragraaf 2 gestelde eisen.

Antwoord:

Een overzicht van de vertrouwelijke informatie in de Vlaamse PRTR-rapportering wordt gegeven in tabel 2.

Tabel 2. Overzicht van de vertrouwelijke informatie per medium (lucht, water, afval) voor de verschillende rapporteringsjaren

Datatype	Reden	Jaar	Aantal bedrijven	Medium	Activiteit
Exploitant	Artikel 12.1.(e) gegevens van een natuurlijk persoon	2010	34	Lucht	7(a) Installaties voor de intensieve kweek van pluimvee of varkens
Exploitatatie		2011	46		
		2012	57		
		2013	55		
		2014	56		
Afvalverwerker van gevaarlijk grensoverschrijdend afval	Artikel 12.1.(c) commerciële of industriële informatie	2010	126	Afval	Alle sectoren
		2011	126		
		2012	171		
		2013	198		
		2014	187		

Artikel 13

Beschrijf de mogelijkheden voor inspraak van het publiek in de ontwikkeling van het nationale PRTR-systeem, overeenkomstig artikel 13 (publieke inspraak in de ontwikkeling van een register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen), en elke relevante ervaring met inspraak van het publiek bij de ontwikkeling van het systeem.

Antwoord:

Aangezien sinds verscheidene jaren het verzamelen van gegevens via het IMJV algemeen gebruikt wordt, kan men stellen dat de ontwikkeling van een (regionaal) register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen is voltooid. Gedurende de ontwikkeling van het IMJV werden bedrijven en federaties betrokken om inspraak te leveren. De verdere evolutie is beperkt tot veranderingen en optimalisaties van het register.

Via de URL <http://imjv.milieuinfo.be/> worden de geïnteresseerden op de hoogte gehouden van de rapporteringsvoorwaarden en de nieuwigheden met betrekking tot de wetgevende en regelgevende vereisten. Mensen hebben de mogelijkheid om

telefonisch of per mail algemene of specifieke vragen te stellen of suggesties te doen.

SERV (Sociaal-economische Raad van Vlaanderen) en de MINA-raad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen) leverden advies op 11/9/2003. De SERV brengt de Vlaamse werkgevers en werknemers samen voor overleg en advies over heel uiteenlopende thema's. Het uitgangspunt is steeds sociaal-economisch. De MINA-raad is de strategische adviesraad voor het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie. Vertegenwoordigers uit het maatschappelijke middenveld en onafhankelijke deskundigen treden er in overleg met elkaar over het milieubeleid in de brede zin van het woord. De betreffende documenten zijn beschikbaar via volgende URL's:

SERV: 11/9/2003:

<http://www.serv.be/sites/default/files/documenten/pdfpublicaties/326.pdf>

MINA: 11/9/2003:

http://www.minaraad.be/adviezen/adv_2003/ontwerpbesluit-van-de-vlaamse-regering-tot-invoering-van-het-integraal-milieujaarverslag

Artikel 14

Beschrijf de wettelijk vastgelegde herzieningsprocedure waartoe alle particulieren toegang hebben als zij van mening zijn dat hun verzoek om informatie is genegeerd, ten onrechte geweigerd of in andere opzichten niet behandeld is overeenkomstig de bepalingen van artikel 14 (toegang tot de rechter), en elke toepassing ervan.

Antwoord:

Op de site Aarhus.be kan meer informatie worden gevonden in verband met mogelijke acties met betrekking tot de pijlers van het Verdrag van Aarhus en andere mogelijkheden om in beroep te gaan gerelateerd met het milieu.

Er zijn verschillende mogelijke acties in België betreffende de toegang tot de rechter in het kader van de uitvoering van de bepalingen van het Verdrag van Aarhus. Wanneer een openbare instelling niet heeft gereageerd op het verzoek van een burger om milieu-informatie, is uitoefening van het recht op [toegang tot informatie](#) voorzien. Deze inbreuken komen bijvoorbeeld voor wanneer een overheid weigert toegang te verlenen tot de gewenste milieu-informatie aan de persoon die daarom vraagt. Het kan ook voorkomen wanneer een verzoek onjuist of helemaal niet wordt behandeld.

Het Verdrag geeft elke persoon het recht op toegang tot milieu-informatie. Dit is de reden waarom elke persoon, die een verzoek om milieu-informatie heeft ingediend, maatregelen kan nemen indien hij/zij niet tevreden is met de manier waarop de overheid het verzoek heeft behandeld.

De soorten beroep die men in België kan aantekenen zijn afhankelijk van de autoriteit die het verzoek behandelt, dat wil zeggen één van de drie regio's of de federale overheid. In het Vlaamse Gewest kan men zich wenden tot:

Beroepsinstantie inzake de openbaarheid van bestuur
Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
Kanselarij
Boudewijnlaan 30
1000 Brussel
Tel 02/553 57 03
Fax 02/553 57 02

Artikel 15

Beschrijf hoe de Partij het publieke bewustzijn van haar PRTR heeft bevorderd en verstrek detail, overeenkomstig artikel 15 (capaciteitsopbouw), over:

- (a) Inspanningen om te zorgen voor voldoende capaciteitsopbouw voor en begeleiding aan overheidsinstanties om hen te helpen bij de uitvoering van hun taken uit hoofde van het Protocol;
- (b) Hulp aan en begeleiding van het publiek bij de toegang tot het nationale (PRTR) register en bij het inzicht verschaffen in het gebruik van de informatie in het register.

Antwoord:

- (a) In België liggen de bevoegdheden inzake milieu bij de regio's. Vandaar is de naleving van het Protocol in de eerste plaats een regionale kwestie. De Vlaamse Stuurgroep PRTR verenigt alle betrokken Vlaamse overheden. Frequent overleg tussen alle partijen resulteerde in het opzetten van een Vlaamse website en de tijdige publicatie van de PRTR-data. Naast overleg per mail of telefoon zullen de vergaderingen van de stuurgroep op regelmatige basis blijven bestaan om een grondige informatie-uitwisseling en capaciteitsopbouw te garanderen.

In de werkgroep 'PRTR' (interregionale autoriteit) van het Coördinatiecomité voor Internationaal Milieubeleid (CCIM), werken vertegenwoordigers van alle regio's samen en wisselen informatie uit betreffende PRTR.
- (b) De Vlaamse PRTR gegevens zijn overal onmiddellijk elektronisch toegankelijk voor het publiek (zie artikel 11). De site kan rechtstreeks, via het Aarhusportaal of via de sites van de betrokken bevoegde autoriteiten (OVAM, VMM) worden bereikt. Geïnteresseerden kunnen kant-en-klare informatie (bijvoorbeeld emissies of afvalgegevens per bedrijf) raadplegen of kunnen gepersonaliseerde rapporten (keuze van activiteiten, regio's, verontreinigende stoffen,...) maken. Wie nog meer informatie wil, kan de bevoegde autoriteiten contacteren via e-mail, telefoon, fax, webformulier... Alle gegevens kan men kosteloos bekomen, volgens de in artikel 11 genoemde voorwaarden. Gegevens kunnen elektronisch of op papier worden verstrekt.

Artikel 16

Beschrijf hoe de Partij heeft samengewerkt met andere Partijen, hen heeft geholpen en samenwerking heeft aangemoedigd tussen relevante internationale organisaties, in voorkomend geval, in het bijzonder:

- (a) In internationale acties ter ondersteuning van de doelstellingen van dit Protocol, overeenkomstig **paragraaf 1(a)**;
- (b) Op basis van wederzijdse overeenkomsten tussen de betrokken Partijen bij de uitvoering van nationale systemen uit hoofde van dit Protocol, overeenkomstig **artikel 1(b)**;
- (c) In de uitwisseling van informatie ingevolge dit Protocol over uitstoot en overbrenging binnen grensregio's, in overeenstemming met **paragraaf 1(c)**;
- (d) In het delen van informatie ingevolge dit Protocol inzake overbrenging tussen Partijen, in overeenstemming met **paragraaf 1(d)**;
- (e) Door de verlening van technische bijstand aan Partijen die ontwikkelingslanden zijn en Partijen met een overgangseconomie in zaken met betrekking tot dit Protocol, in overeenstemming met **paragraaf 2(c)**.

Antwoord:

Vlaanderen neemt deel aan internationale fora met betrekking tot PRTR (OESO Task Force PRTR, UNECE PRTR Working Group, E-PRTR vergaderingen), en draagt zo bij aan de discussies en het delen van relevante informatie.

Wanneer vragen over specifieke onderwerpen door andere Partijen worden gesteld, deelt Vlaanderen de beschikbare informatie op een ad hoc-basis.

Verstrek eventuele verdere opmerkingen die relevant zijn bij de uitvoering door de Partij, of in het geval van Ondertekenaars, de voorbereiding van de uitvoering van het Protocol. Partijen en Ondertekenaars worden uitgenodigd om alle uitdagingen of obstakels te identificeren waarmee men geconfronteerd is bij de opzet, de gegevensinzameling en de invulling van het register.

Antwoord:

Bijlage 1

No	CAS nummer	Verontreinigende stof ⁽¹⁾	Emissiedrempel					
			Naar lucht		Naar water		Naar land	
			PRTR kg/jaar	IMJV	PRTR kg/jaar	IMJV	PRTR kg/jaar	IMJV
1	74-82-8	Methaan (CH ₄)	100 000	100000	— ⁽²⁾		—	
2	630-08-0	Koolstofmonoxide (CO)	500 000	200000	—		—	
3	124-38-9	Koolstofdioxide (CO ₂)	100 miljoen	100 miljoen	—		—	
4		Hydro-fluorocarbons (HFCs) ⁽³⁾	100	100	—		—	
5	10024-97-2	Distikstofoxide (N ₂ O)	10 000	10000	—		—	
6	7664-41-7	Ammoniak (NH ₃)	10 000	10000	—		—	
7		Niet-methaan vluchtige organische stoffen (NMVOC)	100 000	20000	—		—	
8		Stikstofoxides (NO _x /NO ₂)	100 000	50000	—		—	
9		Perfluorocarbons (PFCs) ⁽⁴⁾	100	100	—		—	
10	2551-62-4	Zwavelhexafluoride (SF ₆)	50	50	—		—	
11		Zwaveloxides (SO _x /SO ₂)	150 000	100000	—		—	
12		Totaal stikstof	—		50 000		50 000	
13		Totaal fosfor	—		5 000		5 000	
14		Hydrochlorofluorocarbons (HCFCs) ⁽⁵⁾	1	1	—		—	
15		Chlorofluorocarbons (CFCs) ⁽⁶⁾	1	1	—		—	
16		Halonen ⁽⁷⁾	1	1	—		—	

		Arseen en verbindingen (als						
17		As) (s)	20	20	5		5	
		Cadmium en verbindingen (als						
18		Cd) (s)	10	10	5		5	
		Chroom en verbindingen (als						
19		Cr) (s)	100	50	50		50	
		Koper en verbindingen (als						
20		Cu) (s)	100	100	50		50	
		Kwik en verbindingen (als Hg) (s)						
21			10	10	1		1	
		Nikkel en verbindingen (als Ni) (s)						
22			50	50	20		20	
		Lood en verbindingen (als Pb) (s)						
23			200	150	20		20	
		Zink en verbindingen (als Zn) (s)						
24			200	200	100		100	
25	15972-60-8	Alachlor	—		1		1	
26	309-00-2	Aldrin	1	1	1		1	
27	1912-24-9	Atrazine	—		1		1	
28	57-74-9	Chlordaan	1	1	1		1	
29	143-50-0	Chlordecon	1	1	1		1	
30	470-90-6	Chlorfenvinphos	—		1		1	
31	85535-84-8	Chloro-alkanen, C ₁₀ -C ₁₃	—		1		1	
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	—		1		1	
33	50-29-3	DDT	1	1	1		1	
34	107-06-2	1,2-dichloroethaan (EDC)	1 000	100	10		10	
35	75-09-2	Dichloromethaan (DCM)	1 000	100	10		10	
36	60-57-1	Dieldrin	1	1	1		1	
37	330-54-1	Diuron	—		1		1	
38	115-29-7	Endosulphan	—		1		1	

39	72-20-8	Endrin	1	1	1		1	
40		Gehalogeneerde organische verbindingen (als AOX) (9)	—		1 000		1 000	
41	76-44-8	Heptachloor	1	1	1		1	
42	118-74-1	Hexachlorobenzeen (HCB)	10	10	1		1	
43	87-68-3	Hexachlorobutadieen (HCBD)	—		1		1	
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorocyclohexaan (HCH)	10		1		1	
45	58-89-9	Lindaan	1	1	1		1	
46	2385-85-5	Mirex	1	1	1		1	
47		PCDD + PCDF (dioxinen + furanen) (als Teq) (10)	0,0001	0	0,0001		0,0001	
48	608-93-5	Pentachlorobenzeen	1	1	1		1	
49	87-86-5	Pentachlorophenol (PCP)	10	10	1		1	
50	1336-36-3	Polychloor biphenyls (PCBs)	0,1	0,1	0,1		0,1	
51	122-34-9	Simazine	—		1		1	
52	127-18-4	Tetrachloroethyleen (PER)	2 000	100	10		—	
53	56-23-5	Tetrachloromethaan (TCM)	100	100	1		—	
54	12002-48-1	Trichlorobenzenen (TCBs) (alle isomeren)	10	10	1		—	
55	71-55-6	1,1,1-trichloroethaan	100	100	—		—	
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachloroethaan	50	50	—		—	
57	79-01-6	Trichloroethyleen	2 000	100	10		—	
58	67-66-3	Trichloromethaan	500	500	10		—	
59	8001-35-2	Toxapheen	1	1	1		1	

60	75-01-4	Vinylchloride	1 000	100	10		10	
61	120-12-7	Anthraceen	50	0	1		1	
62	71-43-2	Benzeen	1 000	100	200 (as BTEX) (11)		200 (as BTEX) (11)	
63		Gebromeerde diphenylethers (PBDE) (12)	—		1		1	
64		Nonylphenol en Nonylphenol ethoxylaten (NP/NPEs)	—		1		1	
65	100-41-4	Ethyl benzeen	—		200 (as BTEX) (11)		200 (as BTEX) (11)	
66	75-21-8	Ethyleenoxide	1 000	1000	10		10	
67	34123- 59-6	Isoproturon	—		1		1	
68	91-20-3	Naphthaleen	100	0	10		10	
69		Organotin verbindingen (als total Sn)	—		50		50	
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) phthalaat (DEHP)	10	10	1		1	
71	108-95-2	Phenolen (als totaal C) (13)	—		20		20	
72		Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAKs) (14)	50	4	5		5	
73	108-88-3	Tolueen	—		200 (as BTEX) (11)		200 (as BTEX) (11)	
74		Tributyltin en verbindingen (15)	—		1		1	
75		Triphenyltin en verbindingen (16)	—		1		1	

76		Totaal organische koolstof (TOC) (als totaal C of COD/3)	—		50 000		—	
77	1582-09-8	Trifluralin	—		1		1	
78	1330-20-7	Xylenen (17)	—		200 (as BTEX) (11)		200 (as BTEX) (11)	
79		Chloriden (als totaal Cl)	—		2 million		2 million	
80		Chlorine en anorganische verbindingen (als HCl)	10 000	5000	—		—	
81	1332-21-4	Asbest	1	1	1		1	
82		Cyaniden (als totaal CN)	—		50		50	
83		Fluoriden (als totaal F)	—		2 000		2 000	
84		Fluorine en organische verbindingen (als HF)	5 000	1000	—		—	
85	74-90-8	Waterstofcyanide (HCN)	200	200	—		—	
86		Fijn stof (PM ₁₀)	50 000	20000	—		—	
87	1806-26-4	Octylphenolen en Octylphenol ethoxylaten	—		1		—	
88	206-44-0	Fluorantheen	—		1		—	
89	465-73-6	Isodrin	—		1		—	
90	36355-1-8	Hexabroombiphenyl	0,1	0,1	0,1		0,1	

91	191-24-2	Benzo(g,h,i)perylene			1		
----	----------	----------------------	--	--	---	--	--